

طراحی سیستم الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: یک رویکرد سیستمی نرم پیام حنفی‌زاده^۱، محمد محرابیون محمدی^۲

چکیده

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، یک برنامه راهبردی و کلان جهت رسیدن از وضع موجود به وضع مطلوب است. چنانچه دستیابی به الگوی اسلامی ایرانی را یک دغدغه یا به بیان بهتر یک مسئله بدانیم، همانند تمامی مسائل در یک موقعیت مسئله مطرح می‌گردد. موقعیت مسئله‌ی دستیابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، یک موقعیت بدساختار است زیرا نمی‌توان به درستی موقعیت مسئله را توصیف نمود یا به بیان بهتر، شرح موقعیت مسئله، خود یک مسئله است، چنین موضوعی ریشه در تعدد جناح‌های فکری و همچنین اقدامات هدفمند انسان‌ها دارد، لذا استفاده از رویکردهای کمی نظیر مهندسی سیستم‌ها دارای کارایی اندکی می‌باشد، در مقاله‌ی پیش رو، پژوهشگران استفاده از روش شناسی سیستم‌های نرم که یک روش شناسی شناخته شده و پرکاربرد در حوزه‌ی مسائل انسانی است را به عنوان رویکردی جهت حل این مسائل پیشنهاد می‌دهند که این رویکرد در مقاله، به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است.

کلیدواژه‌ها: سیستم‌های نرم، روش شناسی سیستم‌های نرم، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، روش‌های حصول اجماع

مقدمه

پیشرفت، پویایی ذهنی در مسیر حرکت از وضع موجود به وضع مطلوب است و باعث می‌گردد که زیرساخت‌ها و منابع کشور جهت رشد همه جانبه‌ی افراد و جامعه آماده‌گردد که تحقق چنین هدفی در نهایت می‌تواند بر اقتدار یک کشور در عرصه‌ی جهانی نیز موثر باشد، در دهه‌ی چهارم انقلاب شکوهمند اسلامی و با توجه به آن که سیاست رهبری معظم نظام و مدیران ارشد اجرایی بر توسعه‌ی همه جانبه و رفاه اقتصادی و اجتماعی با تکیه بر ارزش‌ها و بنیان‌های اسلامی و اخلاقی است، نیاز به یک برنامه‌ریزی منسجم جهت دستیابی به این اهداف و اجزاء ضروریات می‌باشد، برنامه‌ریزی، فرآیند آگاهانه تصمیم‌گیری در مورد اهداف و فعالیت‌های آینده یک فرد، گروه، واحد کاری یا سازمان است و با تعیین اهداف مشخص، مسیر رسیدن به اهداف را پیش‌بینی می‌نماید، لذا برنامه‌ریزی نیازمند تلاش‌های ذهنی جهت تصور و طراحی وضعیت مطلوب و پیش‌بینی راه‌ها و مسیرهای نیل به آن می‌باشد، برنامه‌ریزی جهت الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مبتنی بر حرکت جمعی در مسیر پیشرفت به صورت پویا و انعطاف‌پذیر بر اساس تجارب، آزمون و یادگیری است. رسیدن به چنین هدفی نیازمند در نظر گرفتن افکار، نگرش‌ها و جهان‌بینی جناح‌های مختلف فکری است که به واسطه‌ی حوزه‌های مختلف علمی، تجارب عملی و ویژگی‌های نژادی به جنبه‌های مختلف و گاه متناقض الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، نگاه می‌نمایند و هر جناح فکری، جنبه‌های را که به آن نگاه می‌نماید، برتر از جنبه‌های سایر جناح‌های فکری می‌داند. پذیرش تعدد جناح‌های فکری و استفاده از آن در امر برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری با رویکردهای کمی و عقلانی در علم مدیریت همخوانی ندارد و استفاده از یک روش شناسی کیفی مبتنی بر تعدد جناح‌های فکری، لازم می‌باشد.

تفکرات کمی در مدیریت و تصمیم‌گیری، ریشه در عصر روشنگری دارد، بر مبنای تاثیر شگفتی که تفکرات اثبات‌گرایی و رویکرد عقلایی بر پیشرفت در حوزه‌های تجربی و مهندسی داشت تا سال‌های متمادی به عنوان پارادایم اصلی در تمامی پژوهش‌ها حتی پژوهش‌های مرتبط با علوم اجتماعی و مدیریت، مطرح گردید، پارادایم اثبات‌گرایی این گونه استدلال می‌نماید که در درون هر فرد، اصالت یکپارچه و مقدسی نهفته است که بیانگر ظرفیت عقلانی وی است. به قول رنه دکارت، «این فقط فکر من است، که پایه و اساس خاص برای همه چیز را فراهم می‌کند». در مدیریت نیز توجه عمده به باورهای عقلانی شکل گرفت، مدیران به ایجاد پیش‌بینی کوتاه مدت و بلند مدت بر مبنای عملکرد سازمان بر اساس این فرض که کارمندان موجودات عقلانی هستند، پرداختند و با انسان‌ها، تفکرات و جهان‌بینی آن‌ها به مثابه یک ماشین نگاه می‌نمودند. در چنین فضایی وظیفه محقق یافتن متغیرهای اصلی در هر موضوع تحقیق، یافتن معیارهای استاندارد و یافتن روابط علت و معلولی بین متغیرهاست. فرض این است که یک واقعیت مشخص سازمانی، یک جهان‌بینی، با قابلیت مطالعه تجربی وجود دارد و سازمان دارای یک محیط مشخص اجتماعی، یک ساختار رسمی و اهداف به رسمیت شناخته شده و انواع نیازهای گوناگون است. با این حال امروزه بر پژوهشگران مشخص شده است که رویکردهای کمی در پژوهش

های اجتماعی علی‌الخصوص پژوهش‌هایی به مطالعه انسان‌ها با ارزش‌های مختلف می‌پردازند، ضعیف بوده و فاقد کارایی مطلوب می‌باشند، لذا استفاده از روش‌های کمی را توصیه نموده‌اند (نیومن، ۲۰۰۲). با توجه به موارد فوق‌الذکر ایجاد نقشه‌ی راه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، موضوعی است که با دیدگاه‌های متفاوت، گاه متناقض و در عین حال قابل دفاعی روبرو است و از سوی دیگر موضوعی است که در حوزه‌ی پژوهش‌های اجتماعی و مدیریت مطرح می‌گردد و استفاده از رویکردهای کمی و روش‌های مبتنی بر پارادایم اثبات‌گرایانه با کاستی‌های فراوانی روبرو خواهد بود، لذا لازم است که با ارائه‌ی یک روش‌شناسی نوین، تعدد دیدگاه‌ها و هم‌بافت‌های اجتماعی حاکم بر آن شناسایی شده و این موارد، در گام‌های روش‌شناسی لحاظ گردد، این نوشتار روش‌شناسی سیستم‌های نرم که یکی از روش‌شناسی‌های مبتنی بر تحقیق در عملیات نرم می‌باشد را به عنوان روش‌شناسی مورد نیاز در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مطرح می‌نماید، ساختار این مقاله به این صورت می‌باشد که در ابتدا در بخش دوم، تفکر سیستمی نرم و منشأ آن بیان می‌گردد، در ادامه در بخش سوم، روش‌شناسی سیستم‌های نرم و گام‌های آن، بررسی شده و در انتها نتیجه‌گیری حاصل از این نوشتار مطرح می‌گردد.

تفکر سیستمی نرم

مسئله‌عاملی است که در راه رسیدن به هدف ایجاد مانع می‌نماید، سازمان‌ها همواره در راه رسیدن به اهداف خود با موانع متعددی روبرو شده که هرکدام ایجادکننده‌ی یک مسئله خاص می‌باشند، هر مسئله‌ای در پیرامون خود از موقعیتی تشکیل یافته است که این موقعیت بر نحوه‌ی حل مسئله تاثیر می‌گذارد لذا برای شناخت مسئله، بایستی موقعیت مسئله را هم شناخت. جهت حل مسئله باید در ابتدا، به شناسایی موقعیتی پرداخت که به منجر به ایجاد مسئله شده است و در ادامه پس از شناخت صحیح موقعیت مسئله به تجزیه و تحلیل آن پرداخته و بر مبنای نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل موقعیت به انجام اقداماتی جهت به حداقل رساندن موانع موجود، مبادرت ورزید. جهت حل مسائل نیاز به مدلسازی می‌باشد که فرآیند مدلسازی می‌تواند به صورت خودآگاه یا ناخودآگاه صورت پذیرد. مدلسازی توانایی توصیف موقعیتی است که مسئله را ایجاد نموده است و یکی از اجزای حیاتی هر روش‌شناسی می‌باشد که به تجزیه و تحلیل موقعیت می‌پردازد. مدلسازی منجر به ایجاد مدلی می‌گردد که بر مبنای این مدل، فرد به تصمیم‌گیری درباره‌ی مسئله می‌پردازد. مدل‌های حاصل از فرآیند مدلسازی معمولاً از خود موقعیت ساده‌تر بوده و عناصر و روابط آن‌ها در یک موجودیت به گونه‌ی ساده‌ای نمایش داده می‌شود تا درک و فهم آن‌ها ساده باشد. پس از ادراک یک مدل توسط ذی‌نفعان می‌توان به تدریج آن را پیچیده‌تر نموده تا موجودیت‌ها با دقت بیشتری نمایان گردند، با این حال در نهایت با پیچیده‌تر شدن مدل‌ها و روابط میان عناصر آن‌ها مدل حاصل شده نمی‌تواند به طور دقیق با موقعیت مسئله انطباق یابد.

پس از مطرح شدن ناکارآمدی روش‌های علمی و تحلیلی حاصل از عقلانیت محدود و اثبات

گرایی، نظریه عمومی سیستم ها به عنوان جایگزین انتخاب گردید، بر مبنای این نظریه علاوه بر اجزا، بایستی تعامل آن ها با یکدیگر نیز لحاظ شود (برتالنفی، ۱۹۶۹). چنین رویکردی علاوه بر این که کل را حاصل اجزای آن می‌داند، رابطه‌ی تعاملی اجزا با یکدیگر و رابطه‌ی سیستم با محیط را نیز در نظر می‌گیرد و بر این باور است که ویژگی های سیستمی، متفاوت از ویژگی های اجزای آن است. نظریه عمومی سیستم ها به سرعت جایگزین خردگرایی منطقی گردید و استفاده از آن در علوم زیست شناسی و مهندسی به ایجاد سیستم های پیچیده و دستاوردهای بزرگ منجر شد و در تمامی علوم بر رویکردهای سیستماتیک، تاکید فراوانی صورت پذیرفت (هال، ۱۹۶۸). رویکرد سیستماتیک با آن که در علوم مهندسی منشأ پیشرفت های بزرگی گردید اما کاربرد زیادی در علوم رفتاری نیافت زیرا مسائلی که در حوزه‌ی علوم انسانی و مدیریت مطرح می‌گردند با مسائلی که در حوزه‌ی مهندسی و علوم تجربی رخ می‌دهند دارای تفاوت عمده‌ای می‌باشند، در مسائل تجربی موقعیت مسئله ایستا و ساده می‌باشد و ادراک افرادی که با مسئله مواجه می‌شوند، از موقعیت مسئله، ادراکات یکسان و مشابهی می‌باشد (کسل و سایمن، ۲۰۰۴)؛ اما در مسائلی که با انسان ها و رفتارهای آن ها گره خورده اند، ارتباطات میان انسان ها و تعدد ارزش ها منجر به ایجاد موقعیت های مسئله‌ی پیچیده و پویایی می‌شود که منجر به شکل گیری ادراکات متقابل چندگانه‌ای از موقعیت مسئله می‌گردد چنین عاملی ناشی از آن است که انسان ها جهت حل مسائلی که در پیش رو دارند به ایجاد ساخته‌های ذهنی از مسئله پرداخته و سپس بر مبنای ساخته‌های ذهنی خود تصمیم می‌گیرند، این ساخته‌های ذهنی، ساخته‌های قابل دفاعی می‌باشند که فرد تصمیم گیرنده همواره به دفاع از آن ها برمی‌خیزد. به چنین موقعیت های پیچیده ای، موقعیت مسئله مدار^۱ گفته می‌شود، موقعیت های مسئله مدار در برگیرنده‌ی افرادی است که به علت جهان بینی^۲ های متفاوتی که دارند دارای ادراکات متفاوتی از یک پدیده می‌باشند، برخی زندان را مکانی برای تنبیه، برخی آن را مکانی برای بازپروری مجرمین، برخی آن را سیستمی برای کنترل ارتباط مجرمین با جامعه، گروهی آن را سیستمی برای ثبات هنجارها و ارزش های جامعه و عده‌ای آن را سیستمی می‌دانند که در نهایت نه تنها منجر به کاهش جرائم نشده بلکه به افزایش آن کمک می‌نماید. موقعیت های مسئله مدار علاوه بر دارا بودن جهان بینی های متفاوت با انسان هایی روبرو هستند که به صورت هدفمند^۳ و با نیت قبلی که حاصل از ذهن انسان ها و نه از روی غریزه است، اقدام می‌نمایند. موقعیت های مسئله مدار منجر به ایجاد مسائلی می‌شوند که بر خلاف مسائل مهندسی و علوم تجربی با رویکرد های تقلیل گرایانه و اثبات گرایانه (تفکر سخت) قابل حل نمی‌باشند و نیازمند گونه‌ی جدیدی از تفکر به نام تفکر نرم می‌باشد، تفاوت‌های تفکرهای سخت و نرم در جدول ۱ بیان شده است.

1. Problematical situations
2. Worldview
3. Proposefull

جدول ۱: تفاوت میان تفکر سخت و تفکر نرم

تفکر سخت	تفکر نرم
موقعیت مسئله ساختارمند می‌باشد.	موقعیت مسئله فاقد ساختار مشخص می‌باشد.
مسائلی که رخ می‌دهند در شرایط اطمینان کامل رخ داده و عدم قطعیت اندک است.	مسائلی که رخ می‌دهند دارای عدم اطمینان شدید می‌باشند.
تواتر مسائل نسبتاً زیاد است.	تواتر مسائل در تفکر نرم نسبتاً کم است.
برداشت ذی نفعان و محققین از مسئله برداشت یکسانی است.	میان ذی نفعان و محققین درگیر در مسئله، جهان بینی‌های متفاوت و متناقض وجود دارد.
مسائل دارای راه حل مشخصی می‌باشند.	مسائل بی شماری برای حل شدن وجود دارند
مسائل دارای اهداف محدود، مشخص و قابل سنجش می‌باشند.	مسائل دارای اهداف بی شماری می‌باشند که این اهداف قابل سنجش نمی‌باشند.
ماهیت مسئله مشخص است.	ماهیت مسئله به خوبی مشخص نیست.
شرایط عدم اطمینان را می‌توان با تئوری احتمال مدلسازی نمود.	شرایط عدم اطمینان را نمی‌توان با استفاده از تئوری احتمال مدلسازی نمود.
هدف نهایی روش شناسی‌ها رسیدن به نقطه‌ی بهینه است.	هدف نهایی روش شناسی‌ها یادگیری اجتماعی است.

روش‌شناسی سیستم‌های نرم

پژوهشگران تعاریف متعددی نسبت به روش شناسی^۱ ارائه نموده‌اند که نسبت به این تعاریف جماعی وجود ندارد، جهت شناخت بهتر روش شناسی، ابتدا بهتر است به این مسئله پرداخته شود که روش شناسی چه چیزی نیست. روش شناسی یک تکنیک، روش یا ابزار نیست و قابلیت تجویزگری آن نسبت به روش‌ها و ابزارها ضعیف‌تر بوده و قابلیت دستوری آن بیشتر است. روش شناسی، تجسمی از اصول و مفروضات بیان نشده‌ای است که شالوده‌ی کار را تشکیل می‌دهند و انتخاب روش‌ها، ابزارها و رویکردها بر مبنای روش شناسی صورت می‌پذیرد، به بیان بهتر روش شناسی از یک رویکرد ساختاریافته استفاده می‌نماید. جهت شناخت بهتر روش شناسی بایستی دو موجودیت مجزای دنیای حقیقی و تفکر درباره‌ی دنیای حقیقی شناخته شوند، دنیای حقیقی^۲ منبع مسائلی است که روش شناسی به آن‌ها می‌پردازد و تفکر درباره‌ی دنیای حقیقی^۳، منبع ایجاد روش شناسی است که درون ذهن صورت پذیرفته و ناشی از یک برنامه ریزی ذهنی است.

تا پیش از دهه‌ی ۷۰ میلادی روش شناسی‌های مرسوم جهت حل مسائل انسانی و مدیریتی، روش

1. Methodology
2. Real world
2. Thinking about real world

شناسی های سخت بوده اند که مبنای آن ها پارادایم اثبات گرایی می باشد، بر اساس علم اجتماعی اثبات گرا رویدادهای اجتماعی از نظمی طبیعی در جهان پیروی می نمایند و الگوهای اساسی واقعیات اجتماعی ثابت می باشند، این دیدگاه انسان را موجودی عقلایی و لذت طلب می داند که تحت تاثیر روابط جبرگرایانه قرار دارد و انسان ها و رفتار آن ها معلول شرایطی است که بر آن ها کنترلی ندارد به عبارت بهتر اعمال انسان توسط نیروهای بیرونی شکل گرفته و قابل پیش بینی است. این روش شناسی ها که به اصطلاح روش شناسی های سخت^۱ نامیده می شوند، مبتنی بر اصول مهندسی و علمی بوده و از رویکردی ابزارمحور و سیستماتیک برخوردار است. این روش شناسی، مناسب سیستم های ساده ای است که افراد برداشت های یکسانی از موقعیت مسئله دارند، در حالی که جهت حل مسائل انسانی و مدیریتی که مرتبط با موقعیت های مسئله مدار است، نیاز به روش شناسی متفاوتی است، این روش شناسی روش شناسی های نرم نامیده می شوند که روشی کل نگر، تفسیری، سیستمیک و حل مسئله محور بوده و هدف آن مواجهه با موقعیت های مسئله مداری است که بر اساس جهان بینی های متناقض و اقدامات هدفمند شکل گرفته است.

یکی از موفقترین روش شناسی های نرم، روش شناسی سیستم های نرم^۲ می باشد که برای نخستین بار در دهه ۷۰ میلادی توسط پیتزر چکلند^۳ و همکارانش در دانشگاه لنکستر^۴ ابداع گردید. این روش شناسی از رویکرد اقدام پژوهی^۵ در سیستم هایی استفاده می نماید که علاوه بر پیچیدگی، با مسائل دنیای واقعی یکپارچه شده اند. در اقدام پژوهی محقق و ذی نفعان در موقعیت مسئله مداخله نموده و سعی در انجام اقداماتی دارند که منجر به بهبود موقعیت مسئله می گردد. اقدام پژوهی از دو مصدر اقدام کردن و پژوهش نمودن شکل گرفته است، اقدام به ایجاد تغییر در موقعیت مسئله و بالتبع ایجاد تغییر در برنامه های سازمان ها می پردازد و پژوهش به افزایش آگاهی و یادگیری می پردازد (این افزایش آگاهی تنها منحصر به فرد پژوهش گر نیست بلکه فردی که ذی نفع است نیز افزایش آگاهی خواهد داشت). در رویکرد اقدام پژوهی تنها پژوهش گر (تحلیل گر سیستم) نقش ندارد بلکه تیمی متشکل از پژوهش گر و افراد ذی نفع در فرآیند تغییر مشارکت می نمایند و افراد ذی نفع یکی از اساسی ترین نقش ها را در امر اقدام پژوهی بازی می نمایند. این فرآیند ایستانه نمی باشد بلکه از فرآیندی رفت و برگشتی جهت شناسایی بهتر اتفاقات استفاده می نماید. اقدام پژوهی حدواسط میان علم و عمل است بدین معنا که تنها یک علم بدون عمل یا یک عمل فاقد وجهه علمی نیست.

این مدل چگونگی نگاه انسان به محیط پیرامون را دنبال می نماید بر اساس این مدل، افراد بر اساس ایده ها، ادراکات، ارزش ها و نرم ها چارچوبی^۶ از ایده ها (F) دارند، سپس از این چارچوب در جهت ایجاد روش شناسی (M) استفاده نموده و با استفاده از روش شناسی به بررسی موقعیت های مسئله و دغدغه^۷ (A) ها می پردازند. بر اساس چرخه ای اقدام پژوهی که

3. Hard methodologies

4. Soft systems methodology

5. Peter Checkland

6. Lancaster

7. Action research

6. Framework

7. Area of concern

می‌نماید بر اساس این مدل، افراد بر اساس ایده‌ها، ادراکات، ارزش‌ها و نرم‌ها چارچوبی از ایده‌ها (F) دارند، سپس از این چارچوب در جهت ایجاد روش شناسی (M) استفاده نموده و با استفاده از روش شناسی به بررسی موقعیت‌های مسئله و دغدغه (A) ها می‌پردازند. بر اساس چرخه‌ی اقدام پژوهی که در این مدل چگونگی نگاه انسان به محیط پیرامون را دنبال می‌نماید بر اساس این مدل، افراد بر اساس ایده‌ها، ادراکات، ارزش‌ها و نرم‌ها چارچوبی از ایده‌ها (F) دارند، سپس از این چارچوب در جهت ایجاد روش شناسی (M) استفاده نموده و با استفاده از روش شناسی به بررسی موقعیت‌های مسئله و دغدغه (A) ها می‌پردازند. بر اساس چرخه‌ی اقدام پژوهی که در این مدل چگونگی نگاه انسان به محیط پیرامون را دنبال می‌نماید بر اساس این مدل، افراد بر اساس ایده‌ها، ادراکات، ارزش‌ها و نرم‌ها چارچوبی از ایده‌ها (F) دارند، سپس از این چارچوب در جهت ایجاد روش شناسی (M) استفاده نموده و با استفاده از روش شناسی به بررسی موقعیت‌های مسئله و دغدغه (A) ها می‌پردازند. بر اساس چرخه‌ی اقدام پژوهی که در این مدل چگونگی نگاه انسان به محیط پیرامون را دنبال می‌نماید بر اساس این مدل، افراد بر اساس ایده‌ها، ادراکات، ارزش‌ها و نرم‌ها چارچوبی از ایده‌ها (F) دارند، سپس از این چارچوب در جهت ایجاد روش شناسی (M) استفاده نموده و با استفاده از روش شناسی به بررسی موقعیت‌های مسئله و دغدغه (A) ها می‌پردازند. بر اساس چرخه‌ی اقدام پژوهی که در شکل ۱ نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش شناسی را فراهم می‌آورد، این مراحل که روش شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش شناسی را فراهم می‌آورد، این مراحل که روش شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده ها و روش شناسی منجر می گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می گردد که فرد آن را به یافته های خود اضافه می نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه های پژوهشی جدیدی می گردد که این زمینه های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده ها و روش شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه ی راه دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده ها و روش شناسی منجر می گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می گردد که فرد آن را به یافته های خود اضافه می نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه های پژوهشی جدیدی می گردد که این زمینه های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده ها و روش شناسی را فراهم می آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه ی راه دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با

بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده ها و روش شناسی منجر می گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می گردد که فرد آن را به یافته های خود اضافه می نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه های پژوهشی جدیدی می گردد که این زمینه های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده ها و روش شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه ی راه دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده ها و روش شناسی منجر می گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می گردد که فرد آن را به یافته های خود اضافه می نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه های پژوهشی جدیدی می گردد که این زمینه های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده ها و روش شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه ی راه دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد

ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد؛ پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان‌بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان‌بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان‌بینی‌های گوناگون افراد ذی‌نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد؛ پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان‌بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان‌بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان‌بینی‌های گوناگون افراد ذی‌نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد؛ پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید،

اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی‌های گوناگون افراد ذی‌نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی‌های گوناگون افراد ذی‌نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد

که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی‌های گوناگون افراد ذی‌نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی‌های گوناگون افراد ذی‌نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش‌گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی

راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش شناسی را ایجاد کرده و موجب یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش شناسی را ایجاد کرده و موجب یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی

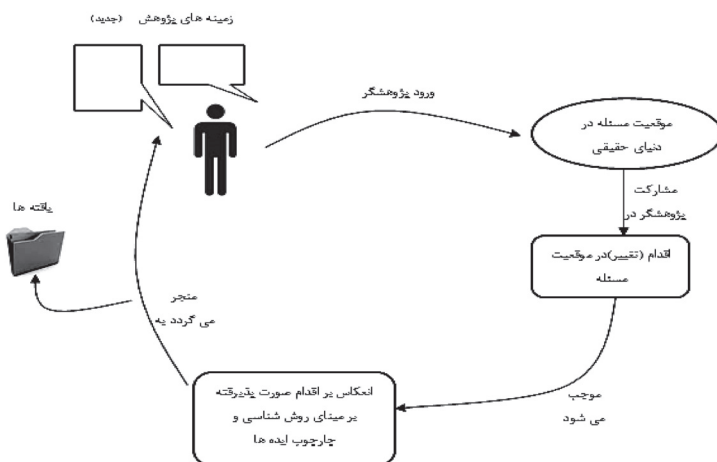

متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده ها و روش شناسی منجر می گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می گردد که فرد آن را به یافته های خود اضافه می نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه های پژوهشی جدیدی می گردد که این زمینه های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده ها و روش شناسی را فراهم کرده و موجبات یادگیری را فراهم می آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه ی راه دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده ها و روش شناسی منجر می گردد و پژوهش گر بر مبنای روش شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایجی حاصل می گردد که فرد آن را به یافته های خود اضافه می نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه های پژوهشی جدیدی می گردد که این زمینه های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده ها و روش شناسی را فراهم کرده و موجبات یادگیری را فراهم می آورند، این مراحل که روش شناسی سیستم های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه ی راه دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی ها به صورت زیر می باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه های

پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایج حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را ایجاد کرده و موجبات یادگیری را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دستیابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایج حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دستیابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در فرآیندی مطرح شده است. نشان داده شده است، زمینه‌های پژوهشی^۱ که ناشی از جهان بینی های گوناگون افراد ذی نفع در موقعیت مسئله است، به ایجاد چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی منجر می‌گردد و پژوهش گر بر مبنای روش‌شناسی صورت پذیرفته به شناسایی موقعیت مسئله می‌پردازد، پس از آن که موقعیت مسئله شناسایی گردید، اقداماتی در موقعیت مسئله صورت می‌پذیرد و بر مبنای انعکاس صورت پذیرفته، نتایج حاصل می‌گردد که فرد آن را به یافته‌های خود اضافه می‌نماید، چنین دستاوردی موجب ایجاد زمینه‌های پژوهشی جدیدی می‌گردد که این زمینه‌های پژوهشی جدید، توانایی تغییر در چارچوب ایده‌ها و روش‌شناسی را فراهم می‌آورند، این مراحل که روش‌شناسی سیستم‌های نرم بر مبنای آن ایجاد شده است در طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دستیابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. به صورت فرآیندی مطرح شده است.

1. Research themes

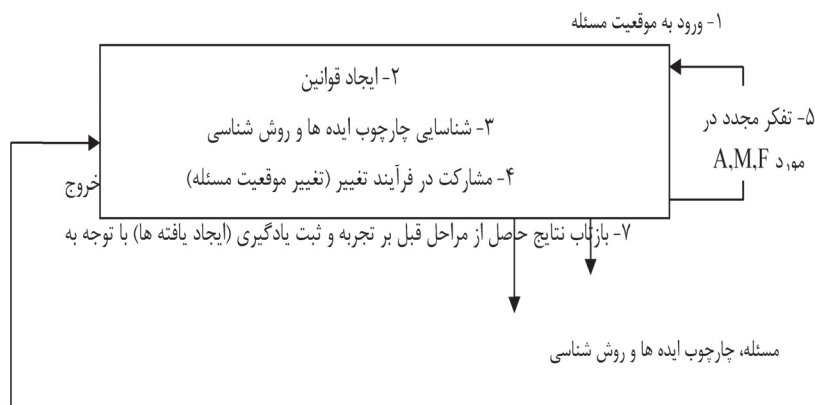

شکل ۱: چرخه‌ی اقدام پژوهی (چکلند و پالتر، ۲۰۰۶)

روش‌شناسی سیستم‌های نرم جهت ایجاد یادگیری اجتماعی

طراحی و تدوین نقشه‌ی راه دست‌یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که یکی از مباحث نوین در باب حکمرانی اسلامی است، به عنوان یکی از مسائل کلان جمهوری اسلامی ایران با ذی‌نفعان متعددی روبرو است که هر کدام جهان بینی متفاوت و قابل دفاعی نسبت به این موضوع دارند، با بررسی‌های متنی و مقالاتی که در این زمینه مطرح شده است، برخی از این جهان بینی‌ها به صورت زیر می‌باشند. واعظی (۱۳۹۰)، تولید دانش بومی و اسلامی و تاکید بر نظریه پردازی‌های سیاسی را یک عامل اصلی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌داند، به زعم وی الگوی پیشرفت، از پیشرفت سیاسی تاثیر پذیرفته و با ایجاد یک فرهنگ سیاسی و شبکه روابط سیاسی، اصلاحات و تغییرات در عرصه‌های مختلف انجام می‌پذیرد. پناهی بروجردی (۱۳۹۰) شاخص اصلی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را بازتعریف مفاهیم اقتصادی و کسب درآمد، علی‌الخصوص تکریم مشتری می‌داند. بر مبنای یافته‌های وی، تاکید بر کرامت ذاتی انسان و در نظرگیری آن در مفاهیم اقتصادی خرد و کلان می‌تواند بر ایجاد یک الگوی توسعه‌ی اقتصادی جدید می‌تواند کمک فراوانی نماید. بر مبنای پژوهشی دیگر، شالوده‌ی پیشرفت بر اساس الگوی اسلامی ایرانی در مفهوم عدالت اقتصادی نهفته است، با به کارگیری عدالت تخصیصی استفاده از اموال و نهاده‌ها، منجر به افزایش تولید و کارایی تولید شده و عدالت توزیعی منجر به بهبود توزیع درآمد و ثروت در جامعه می‌گردد (عبدالملکی، ۱۳۹۱). عمار (۱۳۹۰) عامل تاثیرگذار بر پیشرفت اسلامی ایرانی را استقلال سیاسی دانسته و به زعم وی زمینه‌ی پیشرفت یک جامعه زمانی فراهم می‌گردد که جامعه به سطح خاصی از استقلال سیاسی دست یابد و پیشرفت درون‌زا را یکی از الزامات اساسی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌داند.

شکل ۲: گام های روش شناسی اقدام پژوهی (چکلند و پالتر، ۲۰۰۶)

با توجه به تعدد جهان بینی ها نسبت به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، نیاز است تا با بهره گیری از روش شناسی سیستم های نرم با در نظر گیری شناختی که از موقعیت مسئله، ایده های تغییر نیز شناسایی شده و ایجاد تغییر با استفاده از شناخت تمامی دیدگاه ها حاصل گردد، بر مبنای این شناخت، هدف رسیدن به ایده هایی است که برای تمامی جناح های فکری مطلوب بوده و در عین حال با توجه به شرایط سیاسی و اجتماعی موقعیت مسئله، امکان پذیر باشد. این کار در واقع فرآیند سازش جهان بینی های مختلفی است که به ایجاد نوعی تغییر در موقعیت بپردازد که همه ی افراد به رغم وجود جهان بینی های متضاد آن را بپذیرا بوده و علاوه بر آن، نوعی یادگیری گروهی حاصل گردد که علاوه بر تغییر و بهبود یک موقعیت مسئله زا منجر به ایجاد بازتابی بر چارچوب ایده های هریک از ذی نفعان نیز گردد، این تغییرات در ساختار، فعالیت ها و نگرش ها صورت می پذیرد.

گام های ۱ و ۲: شناخت

گام های ۱ و ۲ به شناسایی موقعیت مسئله پرداخته و با در نظر گیری عواملی که موقعیت مسئله را ایجاد نموده اند به شناخت تمامی ابعاد مسئله می پردازد، در این مرحله بایستی تمامی دیدگاه هایی که نسبت به موقعیت مسئله وجود دارند مورد بررسی قرار گیرند و به همین منظور از تصویر غنی^۱ استفاده می شود. تصویر غنی به صورت شماتیک تمامی اطلاعات و ارتباطات حاکم بر موقعیت مسئله را مورد شناسایی قرار می دهد. چنین تصویری به محقق کمک می نماید به سادگی موقعیت مسئله را بررسی نماید. جهت درک بهتر موقعیت مسئله، تحلیل گر می تواند از سه دسته تحلیل استفاده نماید، این سه دسته به ترتیب تحلیل خودمداخله، تحلیل اجتماعی و تحلیل سیاسی نام دارند. در تحلیل خودمداخله، محقق به شناسایی کارفرمایان، مجریان و صاحبان موضوع پرداخته و جهت رسیدن به این

1. Rich picture

هدف به بررسی نقش‌های سازمانی می‌پردازد. در تحلیل اجتماعی به واقعیت اجتماعی موقعیت مسئله پرداخته می‌شود، زیرا بیشتر محرک فعالیت‌های انسانی منطقی نبوده و ریشه در هنجارهای فرهنگی و احساسات دارند، چنین عاملی باعث می‌گردد تغییراتی رخ داده در موقعیت مسئله از نظر فرهنگی امکان پذیر باشد، جهت تحلیل اجتماعی بایستی نقش‌ها، هنجارها و ارزش‌ها به درستی شناسایی و تبیین شوند، این سه عنصر به یکدیگر وابسته بوده و در طول زمان تغییر می‌یابند. یکی از عوامل تاثیرگذار در اجرای تصمیمات اتخاذ شده، بعد سیاسی است، بعد سیاسی می‌تواند بر اجرا یا عدم اجرای یک تصمیم تاثیر بگذارد، لذا به تحلیل سیاسی نیاز است تا با اتکا بر آن ارکان قدرت و توزیع قدرت به درستی شناسایی گردد، محقق در تحلیل سیاسی بایستی منابع قدرت و انواع قدرت نظیر قدرت شخصی با قدرت اطلاعات و تاثیر آن بر تصمیمات اتخاذ شده را به دقت مورد بررسی و تحلیل قرار دهد. گام ۳: انتخاب

در این گام، روش شناسی سیستم‌های نرم از دنیای واقعی خارج شده و به دنیای سیستم‌ها وارد می‌گردد، چکلند این گام را گام تعریف ریشه‌ای می‌داند و چالش برانگیزترین گام روش شناسی می‌باشد (چکلند، ۱۹۸۱). در گام سوم تحلیل گر بایستی با استفاده از اطلاعات گام‌های قبل، مسئله را به گونه‌ای بررسی نماید که اطمینان حاصل شود که بین دنیای حقیقی و دنیای سیستمی ارتباط مناسبی ایجاد شده است. در این مرحله تحلیل گر با استناد به دیدگاه‌های گوناگونی که از تصویر غنی حاصل شده است به بیان تعریف ریشه‌ای^۱ می‌پردازد (پلت و وارویک، ۱۹۹۵). تعریف ریشه‌ای بیانگر مسئله و منشا آن با تکیه بر سیستم فعالیت‌های انسانی است و هر تعریف ریشه‌ای برخواسته از یک جهان بینی خاص می‌باشد (آویسن و فیتزجرالد، ۱۹۹۵، چکلند، ۱۹۹۹)، محقق در ابتدا با استفاده از فرمول PQR می‌تواند به ایجاد تعاریف ریشه‌ای پرداخته و سپس با استفاده از تحلیل CATWOE به غنی سازی آن بپردازد، فرمول PQR با پاسخ به سؤالاتی نظیر چه^۲ چگونه^۳؟ و چرا^۴؟ به تفکر درباره‌ی چگونه فکر کردن می‌پردازد، این فرمول به اجرای P به وسیله Q جهت دستیابی به R می‌پردازد، با استفاده از فرمول فوق تعاریف ریشه‌ای حاصل می‌گردد که هر تعریف ریشه‌ای برخواسته از جهان بینی یک جناح فکری بر مبنای ذهنیات آن‌ها است، در ادامه پس از دستیابی به تعاریف ریشه‌ای، تعاریف با استفاده از تحلیل CATWOE غنی سازی می‌گردد. روش شناسی سیستم‌های نرم زائیده‌ی یک تفکر سیستمی کل نگر است لذا همانند همه‌ی سیستم‌ها از یک خروجی متعارف برخوردار است، چنین خروجی که حاصل از تغییر یا دگرگونی می‌باشد می‌تواند برای دسته‌ای از انسان‌ها ارزش آفرین بوده و یا همزمان از دسته‌ای از انسان‌ها سلب ارزش نماید، این دسته از انسان‌ها مشتری^۵ نامیده می‌شوند. فرآیند تبدیل

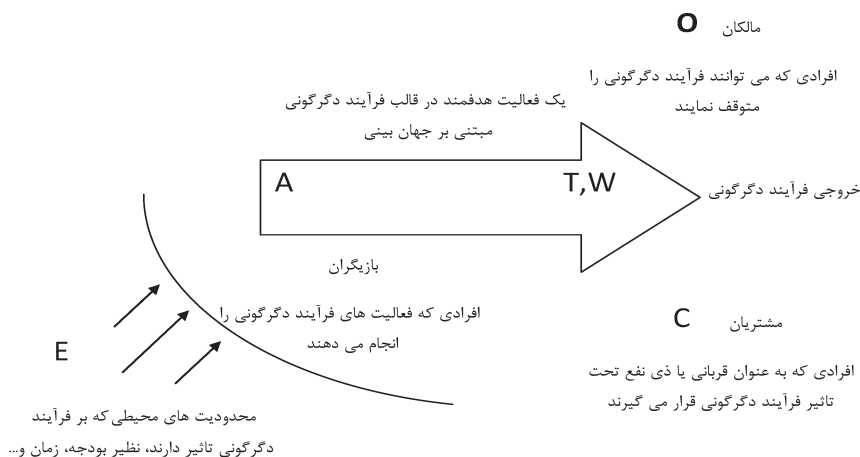
1. Root definition
2. What
3. How
4. Why
5. Customer

مفاهیم، مبانی و ارکان پیشرفت ▶ ۷۹۷

ورودی ها به خروجی، دگرگونی^۱ نامیده می شود که همواره می تواند توسط گروهی از انسان ها ایجاد یا متوقف گردد، در ادبیات سیستم های نرم این دسته از افراد مالک^۲ نامیده می شوند؛ علاوه بر مالک هر سیستمی با دسته ای از ذی نفعان گوناگون مواجه است که نسبت به سیستم و هدف های آن، جهان بینی^۳ خاص خود را دارند؛ این جهان بینی بر دیدگاه آن ها نسبت به فرآیند دگرگونی تاثیر می گذارد و مجموعه سیستم حاصل شده در محیطی^۴ فعالیت می نماید که سیستم قادر به کنترل آن نمی باشد و در نهایت تغییرات حاصل می تواند برای بازیگران^۵ مهم باشد، شناسایی مشتریان، بازیگران، فرآیند دگرگونی، دیدگاه، مالک و محیط و بیان نمودن آن ها هدف تحلیل CATWOE بوده که منجر به غنی سازی تعاریف ریشه ای برخواسته از تفکرات جناح های فکری می گردد، در افراد بسیاری معتقدند که در هنگام مدل سازی بهتر است فرآیند را در ابتدا با تعریف جهان بینی و فرآیند دگرگونی آغاز و سپس سایر عناصر CATWOE را تعیین نمود، فرآیند دگرگونی یک فعالیت هدفمند است که موجب تغییر حالت می گردد لذا بایستی همواره پیش گردد تا از درستی فرآیند دگرگونی اطمینان حاصل گردد، پیش از طریق سه معیار زیر صورت می پذیرد. هریک از این اجزا نشان داده شده اند.

افراد بسیاری معتقدند که در هنگام مدل سازی بهتر است فرآیند را در ابتدا با تعریف جهان بینی و فرآیند دگرگونی آغاز و سپس سایر عناصر CATWOE را تعیین نمود، فرآیند دگرگونی یک فعالیت هدفمند است که موجب تغییر حالت می گردد لذا بایستی همواره پیش^۶ گردد تا از درستی فرآیند دگرگونی اطمینان حاصل گردد، پیش از طریق سه معیار زیر صورت می پذیرد.

شکل ۳: اجزای تحلیل CATWOE (چکلند و پالتر، ۲۰۰۶)

1. Transformation
2. Owner
3. Worldview
4. Environment
5. Actor
6. Monitor

- ۱- معیار اثرگذاری^۱: این معیار به درست کار کردن فرآیند دگرگونی دلالت نموده و هدف از آن دستیابی به اهداف مورد نظر فرآیند دگرگونی است.
- ۲- معیار کارایی^۲: این معیار بیانگر استفاده‌ی حداقلی و درست از منابع در فرآیند دگرگونی است.
- ۳- معیار اثربخشی^۳: این معیار بیانگر آن است که آیا فرآیند دگرگونی می‌تواند در دستیابی به اهداف سطوح بالاتر یا بلندمدت تر کمک نماید؟

گام ۴: مدلسازی

در گام قبل تحلیل گر با استفاده از تعاریف ریشه‌ای به شناخت سیستم فعلی می‌پردازد و «آن چه که هست» را بیان می‌دارد، در حالی که در این گام، تحلیل گر با استفاده از نتایج مرحله‌ی قبل «به آن چه که سیستم باید انجام دهد» می‌پردازد. جهت رسیدن به این هدف بایستی برای هر یک از تعاریف ریشه‌ای، یک مدل مفهومی ایجاد گردد، بسته به سطح جزئیات مورد نظر مدل مفهومی می‌تواند در چندین سطح بیان گردد اما مدلی که در سطح اول ایجاد می‌گردد بایستی بیش از ۱۲ فعالیت را شامل گردد (ویلسن، ۱۹۹۰). مدل حاصل بر مبنای سیستم فعالیت‌های انسانی شکل می‌گیرد، سیستم فعالیت‌های انسانی^۴ از ترکیب دو سیستم فعالیت‌ها^۵ و سیستم‌های فرهنگی و اجتماعی^۶ حاصل می‌گردد، سیستم فعالیت‌ها بیانگر چگونگی انجام یک فرآیند می‌باشد، در این سیستم‌ها از افعال استفاده شده و ارتباط افعال با یکدیگر به صورت منطقی می‌باشد و بر اساس روابط پیش‌نیازی می‌باشد، این سیستم‌ها به چپستی می‌پردازند که مرتبط با ذهنیت انسان‌ها است. در سیستم‌های فرهنگی اجتماعی، روابط به صورت فردی بوده و اجزای آن افرادی هستند که به انجام فعالیت‌ها می‌پردازند، هدف این سیستم‌ها پاسخ به چگونگی بوده و به عینیت رفتار انسان‌ها اشاره دارد (ویلسن، ۲۰۰۸).

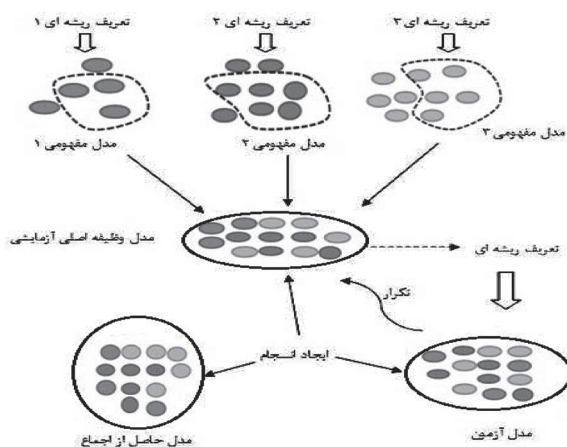
در گام انتخاب بر مبنای هریک از جناح‌های فکری یک تعریف ریشه‌ای حاصل می‌گردد اما در این مرحله، برای هریک از تعاریف ریشه‌ای یک مدل مفهومی ایجاد می‌گردد، در ادامه مدل‌های مفهومی حاصل با یکدیگر ترکیب شده و یک مدل اجماع حاصل می‌گردد که در ایجاد آن از جهان بینی تمامی جناح‌های فکری استفاده شده است، جهت نمایش مدل‌های مفهومی حاصل، از نقشه‌های شناختی استفاده می‌گردد، نقشه‌های شناختی نمایش افکار در مورد مسئله‌ای است که از فرآیند نگاشت حاصل می‌گردد، هدف این نقشه‌ها نمایش دنیای ذهنی انسان‌ها، درک آن‌ها از محیط پیرامون، مدیریت و کنترل آن می‌باشد، نگاشت شناختی می‌تواند موقعیت‌های مسئله مدار را ساختاردهی نموده و از

1. Efficacy
2. Efficiency
3. Effectiveness
4. Human activity system (HAS)
5. Activity systems
6. Social and cultural systems

مفاهیم، مبانی و ارکان پیشرفت ▶ ۷۹۹

گزینه‌های مناسب جهت راه کارها پرده برداری نماید، نقشه‌های شناختی با ساختاری سلسله مراتبی توصیف می‌شوند که اغلب در قالب گراف وسیله-هدف نمایش داده می‌شود که اهداف آن در راس سلسله مراتب آن قرار می‌گیرند و هر گراف بیانگر یک تغییر حالت است (حنفی زاده و علی احیایی، ۲۰۱۱). پس از مشخص شدن سیستم فعالیت های انسانی، جلسات مباحثه با حضور نمایندگان همه‌ی جناح‌های فکری تشکیل شده و تمامی فعالیت‌های مدل‌های مفهومی ایجاد شده توسط جناح‌های فکری مورد بررسی قرار می‌گیرد و فعالیت‌های مطلوب انتخاب می‌گردند. فعالیت‌های مطلوب، فعالیت‌هایی هستند که بر روی آن‌ها اجماع سراسری، صد درصدی یا محلی وجود دارد، مدل حاصل از فعالیت‌های مطلوب، مدل وظایف اصلی آزمایشی^۱ نامیده می‌شود. در ادامه با استفاده از مدل وظایف اصلی آزمایشی، تعریف ریشه‌ای مرتبط با آن ایجاد شده و بر مبنای تعریف ریشه‌ای، مدل مفهومی تبیین می‌گردد، مدل مفهومی حاصل، مدل آزمون^۲ نامیده می‌شود. مدل آزمون بایستی نسخه‌ی قابل پذیرشی از مدل وظایف اولیه آزمایشی باشد، برای رسیدن به این هدف، بایستی طی تکرارهایی، بین دو مدل همگونی صورت پذیرد. پس از حصول همگونی، مدل سیستم فعالیت‌های انسانی به اجماع می‌رسد.

شکل ۴: فرآیند حصول اجماع از دیدگاه روش شناسی نرم (ویلسن، ۱۹۹۰)

در پس از مشخص شدن سیستم فعالیت های انسانی، جلسات مباحثه با حضور نمایندگان همه‌ی جناح‌های فکری تشکیل شده و تمامی فعالیت‌های مدل‌های مفهومی ایجاد شده توسط جناح‌های فکری مورد بررسی قرار می‌گیرد و فعالیت‌های مطلوب انتخاب می‌گردند. فعالیت‌های مطلوب،

1. Tentative primary task model
2. Test model

فعالیت‌هایی هستند که بر روی آن‌ها اجماع سراسری، صد درصدی یا محلی وجود دارد، مدل حاصل از فعالیت‌های مطلوب، مدل وظایف اصلی آزمایشی نامیده می‌شود. در ادامه با استفاده از مدل وظایف اصلی آزمایشی، تعریف ریشه‌ای مرتبط با آن ایجاد شده و بر مبنای تعریف ریشه‌ای، مدل مفهومی تبیین می‌گردد، مدل مفهومی حاصل، مدل آزمون نامیده می‌شود. مدل آزمون بایستی نسخه‌ی قابل پذیرشی از مدل وظایف اولیه آزمایشی باشد، برای رسیدن به این هدف، بایستی طی تکرارهایی، بین دو مدل همگونی صورت پذیرد. پس از حصول همگونی، مدل سیستم فعالیت‌های انسانی به اجماع می‌رسد، ابتدا با شناسایی فعالیت‌های مطلوب هر یک از مدل‌های مفهومی (CM1, CM2, ...). مدل وظیفه اصلی آزمایشی حاصل می‌گردد، این مدل بایستی به گونه‌ای ایجاد شود که با مطالعه‌ی فرآیندهای آن یک تعریف ریشه‌ای از آن مشتق گردد، پس از آن که در یک فرآیند معکوس، تعریف ریشه‌ای به دست آمد، یک مدل آزمون ایجاد می‌گردد، مدل آزمون یک مدل همگرا بوده و از آن در جهت مقایسه با مدل وظیفه اصلی آزمایشی استفاده می‌شود. جهت مقایسه مدل آزمون با مدل وظیفه اصلی آزمایشی از چرخه‌ی تکرار استفاده می‌شود و این چرخه زمانی متوقف می‌گردد که مدل آزمون ایجاد شده نسخه‌ی قابل قبول و همگونی از مدل وظیفه اصلی آزمایشی باشد و محدوده‌ی فعالیت‌های آن را پوشانده و همگرا باشد. در چرخه‌ی تکرار می‌توان فعالیت‌هایی به مدل وظیفه اصلی آزمایشی اضافه نمود، زیرا ممکن است برخی از فعالیت‌های مطلوب که از دیدگاه‌های متناقضی ایجاد شده‌اند، منجر به بروز تضاد شوند، لذا لازم است فعالیت‌هایی به مدل وظیفه اولیه آزمایشی اضافه گردد تا به رفع تضادهای حاصل و کنترل آن‌ها بپردازد. در انتها پس از آن که مدل آزمون نسخه‌ی قابل قبولی از مدل وظیفه اصلی آزمایشی گردید، مدل اجماعی حاصل می‌گردد که علاوه بر آن که جناح‌های فکری را پوشش داده است با بافت اجتماعی و سیاسی موقعیت مسئله همخوانی دارد، این مدل، مدل وظیفه اصلی اجماع نامیده می‌شود (ویلسن، ۲۰۰۸).

گام ۵: هم‌سنجی

در این مرحله، روش‌شناسی مجدداً به دنیای حقیقی بازمی‌گردد و به سنجش تفاوت‌ها میان مدل مفهومی حاصله و دنیای واقعی می‌پردازد. مدل‌های مفهومی بر مبنای تعاریف ریشه‌ای، به بیان آن چه که بایستی رخ دهد می‌پردازند، لذا تحلیل‌گر بایستی به این بپردازد که آیا آن چه در دنیای حقیقی رخ می‌دهد، همان است که بایستی رخ دهد و جهت رسیدن به این هدف، وی باید چگونگی رخدادها را مورد بررسی قرار دهد. چک‌کنند جهت انجام سنجش چهار روش مباحثه غیر رسمی، پرسش رسمی، سناریونویسی و ایجاد مدل دنیای حقیقی با ساختاری مشابه ساختار مدل مفهومی را بیان می‌دارد (چکلند، ۱۹۷۸). رایج‌ترین روش، استفاده از جداول ماتریسی است، سمت چپ این جداول دربرگیرنده‌ی فعالیت‌ها و ارتباطات آن‌ها و ستون‌های این ماتریس شامل سوالاتی درباره‌ی هر یک از فعالیت‌ها می‌باشد.

گام ۶ و ۷: تغییر و انجام اقدامات مرتبط

با توجه به نتایج حاصل از گام قبل، تحلیل گر بایستی به ارائه اقداماتی جهت تغییر در موقعیت مسئله بپردازد. تحلیل گر بایستی اقداماتی را مطرح نماید که مطلوب همه ذی نفعان بوده و در عین حال شرایط اجتماعی و فرهنگی موقعیت مسئله را لحاظ نماید، چنین اقداماتی بایستی از طریق چرخه‌ی بهبود صورت پذیرد، چک‌لند تغییرات صورت پذیرفته را شامل تغییرات در ساختار (تغییرات سازمانی)، تغییر در فعالیت‌ها (رویه‌ها) و تغییر در نگرش‌ها می‌داند (چک‌لند و اسکالز، ۱۹۹۰). نتایج حاصل از مرحله‌ی پیشین منجر به مجموعه‌ای از پیشنهادات خواهد گردید که در صورت مطلوبیت، می‌توانند شواهد مرتبط با این حوزه را جهت پشتیبانی از دیدگاه موردنظر جمع‌آوری نمایند. به هر حال انتظار این موضوع که جایگزین مجموعه‌ای کامل و قابل قبول باشد، به نظر غیرواقعی خواهد آمد. عملی که تغییرات را معرفی می‌نماید، بایستی ابعاد ساختاری و روشی را که جهت انطباق با پیشنهادات الزامی است، مدنظر قرار دهد، البته باید این نکته را نیز خاطر نشان ساخت که گاهی تغییرات نگرشی نیز مفید واقع می‌گردند. چنین تغییراتی منجر به بهبود در موقعیت مسئله می‌گردند، اقدام برای ایجاد بهبود در موقعیت مسئله بر این اساس صورت می‌گیرد که تمامی جناح‌های فکری علی‌رغم تفاوت‌های فراوانی که در دیدگاه‌ها با یکدیگر دارند با فرآیندهای تغییر موافق می‌باشند. علاوه بر ایجاد تغییر و با در نظر گرفتن چرخه‌ی اقدام پژوهی یافته‌های حاصل از اجرای گام‌های اول تا هفتم موجب یادگیری می‌گردد، یادگیری حاصل گرفته نوعی یادگیری پایان ناپذیر است زیرا پس از اتمام گام هفت، مجدداً گام اول برای موقعیت‌های مسئله مدار ایجاد می‌گردد و یادگیری حاصل شده در طول زمان، فرد را جهت مقابله با پیچیدگی‌های آینده مجهز می‌سازد.

نتیجه‌گیری

در این پژوهش نویسندگان به ارائه‌ی روش‌شناسی جهت طراحی سیستم‌الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پرداخته‌اند، چنین سیستمی یک سیستم نرم محسوب می‌گردد، بن‌مایه‌ی سیستم‌های نرم، انسان‌هایی هستند که دارای ارزش‌ها و باورهای متعدد و بالتبع جهان‌بینی‌های متفاوت و گاه متناقض می‌باشند، همچنین در این سیستم‌ها، انسان‌هایی وجود دارند که به صورت هدفمند دست به اقدام می‌زنند، طراحی چنین سیستم‌هایی نیازمند بهره‌گیری از رویکردهای تحقیق در عملیات نرم است، در این پژوهش، روش‌شناسی سیستم‌های نرم به عنوان یک از روش‌های تحقیق در عملیات نرم تشریح شده و گام‌های آن به تفصیل بیان گردیده است. موارد مطرح شده در این پژوهش نه تنها در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت کاربرد می‌باشند بلکه می‌توانند در زمینه‌های گوناگونی که با سیستم‌های نرم سروکار دارند مطرح گردند.

منابع

- پناهی بروجردی، نعمت الله. (۱۳۹۰). شاخص تکریم مشتری در الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت. نشریه معرفت اقتصادی، دوره ۲، شماره ۲، ۱۷۷-۱۵۳.
- عبدالملکی، حجت اله. (۱۳۹۱). الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت منطقه‌ای (مقدمه‌ای بر مفهوم، فرآیند و چارچوب برنامه ریزی)، دوره ۴، شماره ۲، ۵۱-۲۱.
- عمار، محمد اسماعیل. (۱۳۹۰). رابطه استقلال و پیشرفت سیاسی در الگوی پیشرفت اسلامی، نشریه معرفت، دوره ۲۱، شماره ۱۷۲، ۱۳۵-۱۱۷.
- محرابیون محمدی، محمد؛ حنفی زاده، پیام. (۱۳۹۱). روش‌شناسی حصول اجماع در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، اولین کنفرانس ملی الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت.
- نیومن، لارنس. (۱۳۹۱). روش‌های پژوهش اجتماعی: رویکردهای کیفی و کمی (ترجمه فقیهی، ابوالحسن و آغاز، عسل). تهران: ترمه (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۲۰۰۲).
- واعظی، احمد. (۱۳۹۰). سهم نظریه پردازی سیاسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، دوره ۱۴، شماره ۵۵، ۲۲-۱.
- AVISON, D. E. & FITZGERALD, G. 1995. Information Systems Development: Methodologies, Techniques and Tools, London, McGraw-Hill.
- BARTALANFFY, L. 1969. General System Theory: Foundations, Development, Applications New York, Braziller.
- BROCKLESBY, J. 1995. Using soft systems methodology to identify competence requirements in HRM. International Journal of Manpower, 16, 70 - 84.
- CASELL, C. & SYMON, G. 2004. Essential guide to qualitative methods in organizational research, SAGE Publications Limited
- CHECKLAND, P. 1981. Systems Thinking, Systems Practice: Includes a 30-Year Retrospective, Wiley.
- CHECKLAND, P. 1983. OR and the systems movement: Mapping and conflicts. Journal of the Operational Research Society, 34, 661-675.
- CHECKLAND, P. & POULTER, J. 2006. Learning For Action: A Short Definitive Account of Soft Systems Methodology, and its use Practitioners, Teachers and Students, Chichester, Wiley.
- CHECKLAND, P. & SCHOLES, J. 1990. Soft Systems Methodology in Action, Chichester, Wiley.
- CHECKLAND, P. B. 1978. The origins and Nature of 'Hard' Systems Thinking. Journal of Applied Systems Analysis, 5.
- HALL, A. 1968. A Methodology for Systems Engineering, D. Van Nostrand Compnay.
- HANAFIZADEH, P. & ALIEHYAEI, R. 2011. The Application of Fuzzy Cognitive Map in Soft System Methodology. Systemic Practice and Action Research, 24, 325-354.
- PLATT & WARWICK, S. 1995. Review of soft systems methodology. Industrial Management & Data Systems, 95, 19 - 21.
- STONER, J. 1995. Management, Pearson Education
- WILSON, B. 1990. Systems: Concepts, Methodologies, and Applications, Wiley.
- WILSON, B. 2008. Soft systems methodology: Conceptual model building and its contribution, Wiley

